

сприйняттям перекладача, його культурним походженням та лінгвістичною компетенцією. Різні перекладачі можуть наголошувати на різних аспектах України, що призводить до варіацій у зображенні її образу.

По-друге, культурні відмінності відіграють значну роль у репрезентації іміджу України. Перекладачам необхідно орієнтуватися в нюансах української культури та точно донести до цільової аудиторії її цінності, традиції та історичний контекст. Інакше це може призвести до неправильного тлумачення або втрати основних культурних елементів.

Дослідження також показало, що репрезентація іміджу України не є статичною, а може змінюватися з часом. Зі зміною політичної, соціальної та культурної динаміки змінюється й сприйняття та зображення України у світі. Перекладачі налаштовані на ці зміни та, відповідно, готові адаптувати свою практику перекладу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Нешумай І. В. Синтаксичні трансформації при перекладі англійського тексту на українську мову. Лінгвістичні та методичні проблеми української мови як нерідної: Текст: структура та аналіз. Херсон, 2011. 126 с.

2. Рецкевич Я. І. Теорія перекладу та перекладацька практика. Нариси лінгвістичної теорії перекладу. Миколаїв: Міжнар. відносини, 2014.

3. Baker M. *У інших Words: A Coursebook on Translation*. L. and N. Y.: Routledge, 2012.

4. Bassnett S. *Translation Studies. Literary Theory. Linguistics. Third Edition*. L. and N.Y.: Routledge. Taylor&Francis Group, 2015. 170 p.

Таргонь Г. М., Білюк І. Л.
Житомирський державний університет імені Івана Франка

ПРОЦЕС СТВОРЕННЯ ВЕБРЕСУРСУ ДЛЯ ПЕРЕКЛАДУ

Сучасний розвиток технологій та зростання потреб у перекладі спеціалізованої лексики ставлять перед прикладними лінгвістами нові виклики та завдання. Одним з найбільш важливих завдань є розробка вебресурсу для перекладу військової лексики, який би забезпечував високу якість перекладу та враховував специфіку термінології цієї галузі знань.

На сьогоднішній день більшість інтернет-ресурсів пропонують послуги перекладу для загальної лексики, що не завжди підходить для спеціалізованих текстів. Проте, створення вебресурсу для перекладу спеціалізованої лексики потребує розробки нових методів та підходів, таких як використання мов програмування та інших сучасних методів. Зокрема, важливим аспектом при створенні вебресурсу для перекладу військової лексики є забезпечення точності та надійності перекладу, оскільки невірний або недостатньо точний переклад може призвести до серйозних наслідків.

Вебресурс (інтернет-ресурс) – колекція вебсторінок, які містять мультимедійний контент, наприклад, зображення, відео або звук. Інтернет-

ресурсами є блоги, вебсайти, форуми, інтернет-магазини, соціальні мережі та багато іншого.

Онлайн-перекладач – є різновидом вебресурсу, основна мета якого є переклад віддільних слів, фраз або повних текстів між мовами, які користувач не розуміє або якими не повністю володіє.

Основним способом створення онлайн-перекладачів є використання мов програмування. Мова програмування – це формальний набір правил та синтаксису, які використовуються для написання програмного коду [1, с. 11].

Слід зазначити, що для створення сайту спочатку потрібен хостинг (англ. *hosting*), тобто місце, де він буде розташовуватись в просторах Інтернету. Загалом розрізняють віртуальний або локальний хостинг [2, с. 31]. Для віртуального хостингу можна скористатися допомогою хостинг-провайдерів (компаній, які забезпечують зберігання та доступ до вебресурсу), серед відчизняних можна виокремити HostPro (hostpro.ua) та HostIQ (hostiq.ua). Для локального хостингу, існують програми, які дозволяють зберігати вебресурс безпосередньо на комп'ютері. Такою програмою може бути Webpack Dev Server, що є вбудованим сервером для розробки сайтів.

Наступним етапом буде планування та створення архітектури сайту: можна це зробити на папері або візуально за допомогою платформи Miro. Платформа має безліч шаблонів і діаграм, завдяки яким можна створити макет сайту та описати його основні компоненти. Наприклад, архітектура вебресурсу для перекладу військової лексики мала такі ключові компоненти: *Головна сторінка – Перекладач – Всі терміни – Адмін сторінка*.

Важливо також обрати колірну схему та шрифти для вебресурсу. Щоб обрати палітру кольорів для сайтів можна скористатися послугами дизайнера або ж використати спеціальні сервіси, що генерують готові колірні схеми, як от Coolors (coolors.co). Для обрання та скачування шрифтів варто використовувати онлайн-каталог Google Fonts, який налічує близько 900 сімейств шрифтів.

Проаналізовано, що найважливішим етапом для створення інтернет-ресурсу є написання коду за допомогою мови програмування та мови розмітки. Було визначено, що основною мовою програмування в процесі розробки буде JavaScript, а мовами розмітки – HTML (Hypertext Markup Language) та CSS (Cascading Style Sheets).

JavaScript додає сайту функціональності: здатність переходити між сторінками, можливість вводити текст, натискати на кнопки та інше. HTML та CSS візуально прикрашають вебресурс, наприклад, додають колір та текст до кнопки [3, с. 49].

Після написання коду важливим етапом є додавання лексики до вебресурсу. Як основне джерело інформації було взято британське та українське онлайн-видання BBC. Перевірка здійснювалась за допомогою аналізу контексту та власного досвіду. На цей момент на ресурс додано 100 слів англійською мовою та 120 українською.

У процесі аналізу етапів створення вебресурсу, було встановлено, що вагомою частиною для випуску вебресурсу в загальне користування потрібне

функціональне тестування – процес перевірки роботи функціональності інтернет-ресурсу з метою виявлення помилок або дефектів. Для проведення тестування були пройдені наступні етапи: *Аналіз вимог – Планування тестування – Підготовка тестових даних (слів) – Виконання тестів – Виявлення дефектів – Виправлення дефектів*. Результати функціонального тестування показали:

- головна сторінка містить всю задану інформацію;
- поле перекладу дозволяє вводити слова та виводити їхній переклад з прикладами у контексті;
- сторінка «Всі терміни» показує таблицю, на якій в алфавітному порядку перераховані всі терміни, які доступні на вебресурсі для перекладу;
- адмін сторінка додає нові терміни, переклади до них та приклади вживання у контексті, а також видаляє за аналогією;
- поле змінення мов також працює коректно.

В результаті дослідження за допомогою мов програмування було розроблено вебперекладач під назвою **Milito**, що здійснює переклад військової лексики з англійської на українську та навпаки. Приклади деяких перекладів з вебресурсу **Milito** можна подивитися в Таблиці 1.

Табл. 1.

Лексична одиниця	Переклад	Приклади з контексту	
air defence	протиповітряна оборона	Patriot has been described as the most advanced air defence system the US possesses (BBC).	Патріот був описаний як найсучасніша система протиповітряної оборони, якою володіють США.
fighter jets	винищувачі	Ukraine has previously asked Western countries for modern fighter jets, such as the F-16 (BBC).	Раніше Україна вже зверталася до західних країн з проханням надати їй сучасні винищувачі, такі як F-16.
military	військовий	Poland is a strong ally of Ukraine one of the largest suppliers of military equipment (BBC).	Польща є сильним союзником України та одним з найбільших постачальників військової техніки.
battlefield	поле бою	The move means the UK is going further than any other country in providing weapons with the potential to tip the battlefield in	Цей крок означає, що Великобританія пішла далі, ніж будь-яка інша країна, у наданні зброї, яка може змінити

		Ukraine's favour (BBC).	ситуацію на полі бою на користь України.
counter-offensive	контрнаступ	Ukraine is continuing to prepare for a much-anticipated counter-offensive against Russian forces (BBC).	Україна продовжує готуватися до довгоочікуваного контрнаступу проти російських військ.
боєкомплект	ammunition	Фактично, були розгромлені дві роти російської бригади разом з бойовою технікою та боєкомплектом (BBC).	In fact, two companies of the Russian brigade were defeated, along with their military equipment and ammunition.
фронт	front	«Кинули позиції і втекли всі, оголили фронт шириною 2 км та глибиною 500 м», – заявив він (BBC).	«They abandoned their positions and fled, exposing a front 2 km wide and 500 meters deep» he said.
взяти в полон	capture	За минулу добу, сказав речник, вбито близько двох сотень російських військових, 244 поранені та 15 взяті в полон (BBC).	Over the past 24 hours, the spokesman said, about two hundred Russian servicemen were killed, 244 wounded and 15 captured.
міноборони	the Defense Ministry	Але міноборони запевняє, що атаки ЗСУ біля Соледару «були відбиті, проривів оборони не допущено» (BBC).	However, the Defense Ministry assures that the Ukrainian Armed Forces' attacks near Soledar «were repelled, and no breakthroughs in the defense were made».
cruise missiles	крилаті ракети	Тож загалом крилаті ракети Storm Shadow призначені для враження великих будівель і комплексів, таких як портова інфраструктура, штаби, склади,	So, in general, Storm Shadow cruise missiles are designed to hit large buildings and complexes, such as port infrastructure, headquarters, warehouses, bunkers,

		бункери, ракетні майданчики, аеродроми і мости (BBC).	missile sites, airfields and bridges.
--	--	---	---------------------------------------

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Donovan A. The Go Programming Language, USA. 2016. – P. 380.
2. MacDonald M. Creating a Website: The missing manual, Third Edition/ published by O'Reilly Media, USA. 2011. – P. 563.
3. Nosrati H. The design and development of a web application to improve business processes and performance in an innovative media company: a case study of JS Suomi Ltd, Laurea University of Applied Sciences, Alberga. 2017. – P. 44.

Савчук О.Р.

Житомирський державний університет імені Івана Франка

ДЕЙКСИС ЯК КАТЕГОРІЯ КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

У традиційних лінгвістичних уявленнях дейксис визначається як стійка сукупність мовних одиниць, які виявляють прагматичний потенціал не лише внаслідок сутнісних семантичних характеристик, але у більшій мірі залежно від параметрів комунікативної ситуації. Класичний підхід визначає дейктики як мовні вислови, чий референт перебуває у ситуації, пов'язаний з висловленням, і задається системою координат, де точкою відліку є модель 'I-here-now'. Дейксис вводить суб'єктивні, інтенціональні та контекстуально залежні властивості в мову і її використання, зачіпаючи сферу, ширшу за формальні теорії семантики та прагматики [3]. Він є достатньо вивченим у прагматиці і поділяється на просторовий, часовий, персональний, дискурсивний і соціальний, однак аналіз дейктичних елементів більше не обмежується прагматикою. У фокусі уваги цього ж дослідження перебуває дейксис у вимірі когнітивної лінгвістики, що уможлиблює поглиблення розуміння сфери вивчення та застосування дейксису, реконструкції ментального процесу, що стоїть за ним [5]. Зважаючи на велику кількість досліджень зазначеного напрямку (Bartolotta, 2018; Chu, Minai, 2018; Croft, Cruse, 2004; Danziger, 2010; Liu, Xiong, 2007; Teng, Cheng, 2022; Yuan, 2023), доречним видається проведення панорамного аналізу особливостей когнітивного підходу до тлумачення дейксису з окресленням перспектив розвитку, що й становить *мету* дослідження.

Розвиток сучасного мовознавства характеризується особливою увагою до прихованих механізмів мовної комунікації. Мова визнається відображенням структур людської свідомості, мислення та пізнання як загальний когнітивний механізм. На перший план висувається дослідження того, як саме людина сприймає та концептуалізує дійсність [2]. Центральними проблемами когнітивного підходу є вивчення структур уявлення різних типів знання та способів концептуальної організації знань у процесах побудови та розуміння мовних повідомлень. Когнітивний підхід дозволяє досліджувати мовні явища з урахуванням антропоцентричних факторів [4, с. 15], виділити ті, що стоять за